

jo en given Sag, at naar Salg paabydes paa den Maade, der her foreslaas, er det en bethdelig Værdiforringelse af de paagældende Jorder. Naar de skulde sælges til 4,000 Kr. pr. Td. Hartkorn, er det jo en temmelig lav Pris, mener jeg. Det kan gerne være, at Landejendomme i den sidste Tid have været solgte til noget, der tilnærmelsesvis svarer dertil. Men i Almindelighed vil det svare til en Betaling af 500 Kr. pr. Td. Land, og det er jo dog for almindelig gode Jorder en noget lav Pris (Afbyrdelse). So det vil blive noget saadant; naar det skal udstyfles i Parceller paa $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn — dertil regner jeg altsaa 4 Tdr. Land —, og det skal koste 2,000 Kr., bliver det altsaa for 8 Tdr. Land 4,000 Kr. Det er et Tal, der ikke er meget irrigtigt; det gaar ogsaa ned til 7, ja det kan jo endog gaa ned til $5\frac{1}{7}$, ærede Medlemmer vide jo, at $5\frac{1}{7}$ er Normaltallet for en Td. Hartkorn.

Saa er det næste Spørgsmaal: Hvem faar saa Profitten af det Tab, som her vil komme til Stede for de kirkelige Ejendomme. Na, det skulde jo komme de Jøll til Gode, som købe disse Jorder. Nu er der jo forskellige Forhold her i Landet med Hensyn til Trangen til at faa oprettet Huse. Der er i gamle Selvejerfogne en saadan Overslødighed af Huse, at de vist vilde frabede sig at faa flere oprettede paa kunstig Vis. Men saa kunde man sige: Saa benytter man Jorden til nogle af de mange jordløse Huse, her findes; det vilde være et Gode for dem at faa et lille Stykke Jord. Det vilde det ogsaa; men de kunne jo ikke faa det for intet. De maa give noget derfor, om det end er nok saa lidt, og saa mangle de Bygninger til at huse deres Kreaturer og Avling i. Naar de sidde med et lille jordløst Hus og ere forgældede iforvejen — som jo de fleste ere — hvor faa de da Penge fra til at bygge for og til de øvrige Udgifter, som udfordres dertil? Det maatte der da ogsaa vises Udvej for, ellers er det hen i det blaa saaledes at sige, at det skal tillægges de jordløse Huse, thi de maa ogsaa jættes i Stand til at modtage Jorden, ellers kan det ikke nytte noget, at man byder dem den. Men det forudsætter jo ogsaa, at Kommunerne ikke komme af med den Jord, som tilbydes dem, og som de modtage, og saa skulle de selv drive den. Det tror jeg vil være en daarlig Forretning. Jeg har Erfaringer i den Retning fra Husmandskreditforeningen. Saa snart Husmandskreditforeningens Bestyrelse skal overtage en saadan lille Ejendom og lade den drive, flyder der altid store Tab deraf, og skal en Kommune drive saadanne Jordblodder,

faar den ikke andet end større eller mindre Tab deraf. Og værre end nu vil det gaa, hvis den store Kommission for Landet skal til at drive saadanne Jordblodder; saa smuldrer det hen mellem Hænderne paa dem, og de faa slet intet ud deraf. Derfor mener jeg, at den Herlighed, som her tilbydes Kommunerne og eventuelt Husmændene ikke er saa stor, som det her ser ud til. Thi Bettingelserne for, at det kan blive saa godt, som det kunde synes, at saa Jord til disse lave Priser, der her ere foreslaaede, ere efter min Mening ikke til Stede. Her er foreslaaet, at de Tiendehdere, der udrede Tiende in natura, skulle kunne forlange dette Forhold forandret saaledes, at de betale efter Kapitelstakst. Det er jo et Spørgsmaal, som har været oppe her i Rigsdagen for en Del Aar siden, og den Gang kunde det ikke gennemføres. Nu synes det, at man mener, at kunne gennemføre det saadan en passant i Lovforslaget, saaledes at det kunde glide ned med alt det øvrige. Naa, det omfatter heller ikke al Tiende, det omfatter kun Præstetiende, og det kan jo være, at Striden ikke har været saa haard paa dette Omraade som paa en privat Tiendes Omraade. Men det vil erindres, at da der i sin Tid var fremsat Forslag om at indføre denne Reform, kunde det ikke gennemføres. Saa kommer der i næste Stykke af samme Paragraf en Bestemmelse om, at Finansministeren skal foranledige, at Tiende kunde blive afløst efterhaanden. Det er ogsaa en Bestemmelse, som har sine særegne Vanskeligheder. Hvorledes vil det gaa paa de Godser, hvor der endnu er store Distrikter, der endnu ligge under Fæste? — og det er der jo endnu her i Landet, det er ikke ubekendt, at der er hele Grevstaber, hvor der ikke endnu er jøllt et eneste Fæstehus. Hvorledes skal det da gaa for disse Vedkommende, naar den Bestemmelse skal gennemføres, at Tiendeejerne kunne faa Tienden afløst, kapitaliseret og indbetalt. Det vil maaste gaa med det, som det i sin Tid gik med Bankhæstelsen, at Godsejerne indløste Aktierne og lod Fæsterne vedblive at at forrente Hæstelsen. Jeg forudsætter, at det ogsaa kan gaa saaledes med Tienden, at Godsejeren afløser Tienden — han er jo ansvarlig for den — og saa bliver han ved at lade Fæsterne betale den til sig, og saa bliver det fra at være en Præstetiende til en Godsejertiende. Jeg mener, det er et Hensyn, der ikke bør lades ude af Betragtning.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad) gjorde en Del Bemærkninger til Lovforslagets § 19. Jeg synes oprigtig talt ikke, at der er saa stort at indvende mod den Paragraf, thi det sidste